

25.92x30.13	1/3	1	עמוד	הארץ - גלריה	09/09/2025	95289839-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

"מה שישראל עושה עם הכסף שלי כאמריקאי מחלל את היהדות":

איתמר קציר

צילום: אוהד קב

מקום מושבו בניו יורק סיטי, פיטר ביינרט צפה במאות אלפי הישראלים שיצאו לרחובות ביום השיבוש הראשון של חודש אוגוסט, והשתאה. הפובליציסט והעיתונאי היהודי בן ה-54 צפה בהם קוראים לא רק להחזרת החטופים, אלא גם לסיום המלחמה – זו שהוא מוחה נגדה מהרגע הראשון. "יש לי הערכה עצומה לאנשים שמחברים כעת בין המצוקה של החטופים למצוקה של הפלסטינים בעזה, ושואמרים שהיא צריכה להסתיים", הוא אומר בראיון זום, "כל פי ההפגנות של קיץ 2023 נגד ההפיכה המשפטית היו לי רגשות מעורבים. מצד אחד, יש לי הערכה עצומה לרמת הארגון, ואני מאמין כמובן שאנשים צדקו בכך שהתנגדו להפיכה המשטרית. מצד שני, הרגשתי שהשפה הזאת, של 'להגן על הדמוקרטיה הליברלית של ישראל', הרצון למנוע מישראל להפוך להונגריה – למעשה לא הביאה את הפלסטינים בחשבון בתוך הסיפור".

המשך בעמ' 2

"מה שישראל עושה עם הכסף שלי כאמריקאי מחלל את היהדות"

מציוני ליברל הפך הפובליציסט **פיטר ביינרט** לאחד ממבקרי הציונות החריפים ביותר. בראיון הוא מדבר על תחושת האשמה היהודית-אמריקאית שאופפת את ספרו, על הפיכת ישראל למקום הכי פחות בטוח עבור יהודים – ומדוע זכויות שוות לפלסטינים יטו את הכף

95289841-6	09/09/2025	הארץ - גלריה	עמוד 2	2/3	26.01x33.95
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציורו - 80790					

”מה שישראל עושה עם הכסף שלי כאמריקאי מחלל את היהדות” :

פיטר ביינרט (משמאל) בראיון לג'ון סטיוארט, בחודש שעבר. ניסו להבין איך דברים מחרידים כל כך נעשים בשמם צילום מסך מערוץ הוויטוב של The Daily Show

אפריקה. היתה לכך השפעה עמוקה על עמדותיו. "הרבה מהזי" כרונות היהודיים הכי שמחים שלי הם מדרום אפריקה, אבל זה גם היה מקום עם דיכוי גדול מאוד", הוא אומר, "אנשים סביבי, שרבים מהם אהבתי מאוד, המציאו תירוצים לדברים הללו. 'בטח, האפרטהייד לא מדהים אבל אם ניפטר ממנו, כולנו נהיה בקבר, נהיה בסכנה'. לשמוע את השיחה הזאת על ביט" חן ועליונות, מגיל צעיר, מאוד השפיע עליי. התנאתי בהורים שלי שהתנגדו לאפרטהייד, והרג" שתי שוו הירושה שלי מהם: שאם אמצא את עצמי בסיואציה דומה של חוסר צדק מוסרי – לא שיש" ראל ודרום אפריקה הן אותו דבר, הן שונות בדרכים רבות – אוכל ללכת בדרכם".

השימוש של ביינרט במונח אפרטהייד לתיאור מה שקורה בי" שראל נפיש, והוא לא היחיד. ביינרט מתאר את מערכת החינוך הישראלית ככזו שמתקיימת בה "סגרציה", הפרדה, בין יהודים לערבים. במילה enslaving (הע" בדה או שעבוד) הוא משתמש כשהוא מתאר כיצד בתורה, אב" רהם לקח את הגר כעבד – כלומר, יהודים יכולים להיות לא רק עב" דים במצרים, אלא גם מעבדים. בביקורת על הספר שפורסמה ב"הארץ", בפורמט של ויכוח כתוב בין איתי מאירסון לנועם שיוף, כתב מאירסון ששימוש במונחים כמו סגרציה, אפרטהייד והעבדה, הוא כמו שריקה במשרד" קית כלבים לשמאל הפרוגרסיבי האמריקאי. אני לא יודע אם הייתי הולך עד כדי כך רחוק, אבל אני גם מבין את הביקורת של מאירסון: מצד אחד ביינרט אומר שאת המלחמה בעזה אי אפשר להשוות לשום מלחמה אחרת. מצד שני, במקומות מסוימים ביינרט משווה את הסיואציה בישראל לממשלים או משטרים אחרים, גם אם ההשוואה לא מדויקת.

"בני אדם תמיד חושבים באנ" לוגיות", הוא עונה כשאני שואל לדעתו על הביקורת הזאת. "לכן אני מנסה, אולי לא תמיד מצליח, להצביע על הסיבה שבגללה

הפגנה פרו-פלסטינית בניו יורק, 2024. "לשאלו גם את מי ש'עומד עם צה'ל' על תמיכה באלימות" צילום: Stefan Jeremiah / AP

האמריקאי, אבל הביע – כמו יהודים אמריקאים רבים – עמדות ציוניות במובהק. הוא ביקר ביש" ראל פעמים רבות בחייו ומצוי בקשרים עם ישראלים רבים. ב-2018, כשהגיע לארץ לחגוג את בת המצווה של בתו, עוכב לשעה בנתב"ג, לכאורה בשל קשריו עם ארגוני זכויות אדם, שתוארו כאונוני כ"מסכנים את הדמוקרטיה בישראל". נתניהו, שהתייחס או לאירוע, אמר שמדובר ב"טעות מינהלית".

עם השנים, ככל שביקר יותר ויותר בגדה המערבית (הוא מספר שהפעם הראשונה היתה ב-2003) וצבר חברים פלסטינים בגדה, וגם בשטחי ישראל ובארה"ב – עמדו תיו התרחקו מעמדותיהם של חב" ריו היהודים־ישראלים, וגם של רוב היהודים־אמריקאים. ספרו נפתח בהקדמה שהיא פנייה לחבר כזה, שהקשר עמו נותק בעקבות 7 באוקטובר והמלחמה בעזה. החבר לא יכול היה לשאת את עמדותיו של ביינרט במתכונתן העכשווית: אנטי־ציוניות, מתנגדות לקיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. הוריו של ביינרט נישאו בדרום אפריקה, ואף שגדל בקיימברידג' מסצ'וסטס (אביו היה פרופסור ב־MIT), רוב משפחתו נותרה בדרום

"להתבונן על יהודים ופלסטינים באופן שווה זה לשאול שאלות את שני הצדדים. אם אתה מקבל שאחד מהם מרגיש כמו קורבן, אם אתה צריך להכיר בו – אתה צריך להכיר בכך שגם הצד השני מרגיש קורבן"

שחיים בה וחיו בה תמיד; מבקש לערער על העמדה הקורבנית באופן תמידי של ישראל ושל היהדות (ולהראות שלאורך ההיס"טוריה ישראל ויהדות היו גם מקרבנות); מתמודד עם הציונות האוטומטית של המוסדות היהודים־אמריקאיים; וגם מציע שמדינה ששמה ישראל־פלסטין היא הפתרון – לא רק לסכסוך הישראלי־פלסטיני, אלא לבעיות חוסר השוויון בעולם כולו. ביינרט, אב לשניים שמלמד באוניברסיטת העיר ניו יורק וכותב בקביעות במגזין היהודי־פרוגרסי"בי Jewish Currents (ומדי פעם גם ל"ניו יורק טיימס"), כתב בעבר במשך מספר שנים גם ל"הארץ". תמיד הוא נמנה עם השמאל

"הגילוי שהעמדות שלי כה רחוקות משל רוב היהודים הישראלים, שרבים חושבים שהן נוראיות, קשה לי. זה סט ערכים שבא מאהבה וסולידריות, אבל גם הוביל אותי למקום מאוד שונה מרובם"

היהודי, במיוחד בישראל – שכן הן מערערות על הצורך של היהודים במדינה יהודית, כתנאי לבטחונם. "תראה, כמעט מחצית מהיהודים בעולם חיים בישראל", הוא אומר בראיון, "או נראה לי שאם אתה יהודי, שמאמין שליהודים יש מחויבויות אחד לשני – החיים, הרווחה ושלומם של היהודים הישראלים יהיו חשובים ביותר", הוא אומר בראיון. "אני לא מבין שום קונספט של יהדות או יהדות, שבו חיים של יהודים יש" ראלים לא שווים (Matter) ויקרים באופן עמוק – גם מפני שהם יהודים וגם מפני שוו פיסת אדמה קדושה. הגילוי שהעמדות שלי כל כך רחוקות מאלה של רוב היהודים הישראלים, שרבים מתרגזים מהן וחושבים שהן נוראיות, קשה לי. קשה כי זה סט ערכים שבא מתוך אהבה וסולידריות, אבל גם הוביל אותי למקום מאוד שונה משל רוב היהודים הישראלים".

להיות יהודי

ספרו של ביינרט, כפי שהוא מסביר בראיון, הוא ניסיון להת" מודד עם השאלה שהוא וסטיוארט דנו בה – תחושת האשם. "להיות יהודי יכול להיות הרבה דברים שונים", הוא אומר, "חלק מלהיות יהודי זה מערכת חובות חוקיות שאני מנסה לבצע – למשל לש" מור שבת, לשים תפילין ולשמור כשרות – אבל עבורי, מתחת לכל זה מתקיים הרעיון שכל בני האדם נוצרו בצלם אלוהים, ושווה קודם לכל דבר אחר. כל ההלכה, כל הסיפור היהודי, מגיע אחרי בריאת בני האנוש האוניברסליים. אז כשאני חושב על מה זה אומר עבורי להיות יהודי, אני מתחיל מ'האם אנחנו מכבדים את הרעיון של צלם אלוהים שמצוי בכל בני האנוש? כשאני רואה מה ישראל עושה, בשם העם היהודי, ועם הכ" סף שלי כמשלם מיסים אמריקאי, עבורי זה חילול. אני מרגיש שה" זהות שלנו כעם תשתנה על ידי זה, ושנהיה חייבים לתת על זה דין וחשבון בצורה מסוימת. אתה יודע, יש יותר ילדים קטועי יד בעזה מאשר בכל מקום אחר על פני כדור הארץ. אני רואה את התמונות משם והן רודפות אותי. הספר היה הניסיון שלי להגיב לתחושה הזאת, שמה שנעשה שם מפר את המחויבויות הדתיות והמסורתיות שלי כיהודי".

הסיבה שאתה מרגיש שזה נעשה בשמך היא שישראל היא המדינה היהודית?

"כן. לחלוטין. אני אחראי כאו" רח אמריקאי ששולח את הנשק, ומפני שההצדקה למה שנעשה

המשך מעמ' 1

ביינרט, שמשתייך לזרם האור" תודוקסי־מודרני, הפך בשנים האחרונות מציוני ליברל לאחד המבקרים החריפים ביותר של הציונות. התפנית האידיאולוגית – שבאה בין היתר בזניחת רעיון שתי המדינות לטובת קריאה לש" וויון זכויות מלא בין יהודים ופל"סטינים – תישמע קשה לעיכול גם לאזוניים הליברליות ביותר. "אחרי 7 באוקטובר, היה נדמה שהפוקס בהפגנות הוא על החזרת החטופים ועל המתקפה על עזה, בניסיון להחזיר אותם", ממשיך ביינרט. "אני לגמרי מבין. אני אפילו לא יכול לדמיין את הייסור רים של המשפחות האלה. אבל היה לי נדמה שחלק מהעיוורון שראיתי באמריקה, ההתמקדות בחטופים ולא בפלסטינים שסבלו בעזה, היה גם חלק מההפגנות האלה. לכן מה שקורה עכשיו בהפגנות מעורר השראה".

ספרו של ביינרט, Being Jewish After The Distruction of Gaza: a Reckoning ("להיות יהודי אחרי ההרס של עזה: חשבון נפש" בתרגום חופשי) שיצא בת" חילת השנה וזכה מאז להצלחה גדולה, מבטא ביתר שאת את התמורות בעמדותיו הפוליטיות. שיחה שניהל בעניינו לפני כחודש עם המגיש ג'ון סטיוארט ב"דיילי שואו" צברה כשני מיליון צפיות. כשהספר יצא, עסקת החטופים השנייה עוד לא יצאה לפועל, ואו הופרה; הכנסת הסיוע לעזה טרם נעצרה, ואז הוחזרה באמצעות הגוף השנוי במחלוקת GHF. בזמן השי" חה עם סטיוארט, משבר הרעב כבר היה בשיאו והתמונות המחרידות מעזה כבר הציפו את העולם. כתור צאה מכך, עמדותיו של ביינרט, שעם יציאת ספרו היו מהפרוגר"סיביות ביותר על המפה הפוליטית, הפכו רווחות בהרבה.

סטיוארט וביינרט דיברו כיהודי אל יהודי – הראשון חילוני גמור, השני דתי. יחידו ניסו להבין איך ייתכן שדברים מחרידים כל כך נעשים בשמם. סטיוארט אמר שלדעתו, לפי ההגדרה של אנטי" שמיות, "נתניהו צריך להפציץ את עצמו" – כי הוא זה שמסכן את ביטחון העם היהודי. הוא גם תהה מה קורה "כשדוד נהיה גוליית?" ביינרט הסכים, ושטח את משנתו: יהודים בטוחים יותר כשהם נמ" צאים במערכת שבה לכולם יש שוויון זכויות, לא משנה אם הם רוב או מיעוט. הוא טען שבאופן אירוני, ישראל היא כיום המקום הכי פחות בטוח ליהודים בעולם, ושיהודים יותר בטוחים בתפוצות. הפתרון לדעתו הוא להעניק זכויות שוות לפלסטינים – בתוך גבולות ישראל ומחוצה לה.

ביינרט מבין שעמדותיו לא מחליקות בקלות בגרון לרוב הקהל

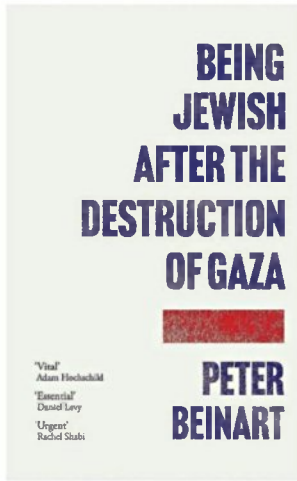

17.52x32.8	3/3	עמוד 3	גלריה - הארץ	09/09/2025	95289840-5
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"מה שישראל עושה עם הכסף שלי כאמריקאי מחלל את היהדות":

קורבנות. יהודים קורבנו ב-7 באוקטובר והם אכן קורבן לאנטי-שמיות מסביב לעולם. הבעיה עם שיח הקורבנות היא שזה מוחק את המציאות החוקית שמתקיימת בישראל-פלסטין, שמתבססת על עליונות חוקית יהודית ונחיתות חוקית פלסטינית. בארצות הברית אני רוצה שיתייחסו ליהודים כשווים לאנשים מקבוצות אחרות, נכון? שהעקרונות שחלים עליהם יחולו גם עלינו. קריאה כמו Globalize the Intifada, ניתן לפרש אותה כקריאה לאלימות נגד יהודים ישראלים. ויש גם קבוצות בקולג'ים אמריקאיים שצועקות 'אנחנו עומדות עם צה"ל, או 'ל-שראל יש את הזכות להגן על עצמה' – גם את הקריאות האלה ניתן לפרש כקריאות לאלימות נגד פלסטינים, כי אנחנו רואים מה צה"ל וישראל עושים בשמה של ההגנה העצמית מאז 7 באוקטובר. לשתי הקבוצות יש זכות לקרוא את הקריאות הללו, ויש להתייחס אליהן באותו האופן. אם נשאל אנשים שקוראים לגלובליזציה לאינתיפאדה על התמיכה שלהם באלימות, אנחנו צריכים לשאול גם אנשים שאומרים שהם עומדים עם צה"ל על התמיכה שלהם באלימות. להתבונן על יהודים ופלסטינים באופן שווה זה לשאול שאלות את שני הצדדים. אם אתה מקבל שאחד מהם מרגיש כמו קורבן, אם אתה מוכן להכיר בו – אתה צריך להכיר בכך שגם הצד השני מרגיש קורבן".

כמה העמדה הזאת רווחת בשיח היהודי-אמריקאי? הנחתי שיש נתק עצום בין ישראל לת-פוצות, אבל בספר אתה מציג את ישראל כמעין סמל שהיהדות האמריקאית סוגדת לו. "היתה אבולוציה מאז 7 באוקטובר. יש גם פער גדול מאוד בין ההנהגה הפוליטית היהודית-אמריקאית לבין איפה שיהודים אמריקאים, במיוחד צעירים, נמצאים עכשיו. זה התחיל עוד לפני 7 באוקטובר, וגדל מאז. אבל אם אתה מסתכל על מוסדות הקהילה היהודית-אמריקאית, אלה שמחזיקים בכוח הרב ביותר, אני חושב שהם עדיין בתוך מסגרת שבה הלגיטימיות הבסיסית של ישראל לא יכולה להיות מעוררת. "העמדה הבסיסית היא להגיד שישראל לא צריכה להיות נתונה תחת החוק הבינלאומי, שארה"ב צריכה לשמור על תמיכה ללא תנאי בישראל, ושהקהילה היהודית-אמריקאית צריכה לתמוך ללא תנאי בישראל. שאפילו אם קורים דברים טרגיים – זה באופן בסיסי לא באשמת ישראל. יש הרבה מאוד יהודים אמריקאים שלא מסכימים עם השקפת העולם הזאת, אבל כשאתה מסתכל על גופים כמו איפא"ק או הליגה נגד השמצה – זו, אני חושב, הדעה המרכזית. במרחבים האלה ישראל נהיתה סוג של איידול. אובייקט שסוגדים לו במקום לזהות שהוא יצירה אנושית, ושכני אדם יכולים לעשות כל דבר שבני אדם אחרים יכולים לעשות. אם לא נהיה ער-ניים, המדינה הזאת תוכל, או יכולה, לעשות דברים נוראיים".

עטיפת הספר צילום: Atlantic Books

צעיר מוחה נגד ההפרדה הגזעית בדרום אפריקה, 1968. "ההתנגדות לאפרטהייד היא ירושה מהוריי" צילום: רויטרס

"אפרטהייד זו מילה שמתארת מערכת של דומיננטיות גזעית, אתנית או דתית-חוקתית, ושל דיכוי. גם לחוקי 'ג'ים קרואו' בדרום ארה"ב אקרא אפרטהייד, ואני חושב שהמונח מתאים לישראל"

"אם אתה מונע סיוע, מים וחשמל מאוכלוסיית עזה, אם אתה משתמש באלימות כדי למנוע מאנשים אוכל, או כשישראל הורסת מבנים בדרום לבנון – לדעתי, אלה אקטים שיש להגדירם טרור"

ישראל – זה לא חכם. בספר "לא סופרים את היהודים", דייוויד באדיל כותב שבשיח הפרוגרסיבי, יהודים אף פעם לא נספרים כמיעוט, הם לא חלק ממעגל הקורבנות המקודש. אז אני שואל: האם אנחנו לא יכולים להיות גם מקרבנים, אבל גם קורבנות? למה, למשל, הקר-בן הוא לא זה שקובע אם סיס-מאות כמו "מחים עד לנהר" או "Globalize the Intifada" הן פוגעניות או לא? "כמובן, יהודים יכולים להיות

חודשיים וחצי עבור מטרות פולי-טיות; אם אתה משתמש באלימות כדי למנוע מאנשים אוכל או אומר שאתה רוצה לגרש את כל אוכלו-סיית עזה; כשישראל נכנסת לכפ-רי מסאפר יאטה בדרום חברון והורסת בהם מבנים – המעשים האלה, לדעתי, הם אקטים שיש להגדירם טרור". אבל לא צריך להפריד בין מה שישראל עושה לבין טרור מתנ-חלים, למשל? "כן, אבל לרוע המזל, אני לא חושב שהטרור הזה מבוצע רק על ידי מתנחלים. יש גם דברים שנע-שים על ידי צה"ל ופוגשים את ההגדרה של אלימות נגד אורחים

אנלוגיות הן חשובות בנסיבות מסוימות. כשאני חושב על 7 באוקטובר, אירוע שהיה התקפה ברוטלית ולא מוסרית על אורחים וחיילים על ידי אנשים שמתנגדים לדיכוי, או על ידי קבוצה צבאית שלהם שהגיעה מתוך אנשים שמ-תנגדים לכיבוש – יותר הגיוני לחשוב עליו כמו מרד המאו מאו בקניה, או כמו מרידות של אמרי-קאים ילידים נגד ארה"ב, מאשר להגיד שזה כמו פרעות קישניב, למשל, או כמו השואה. כי אלה היו מעשי אלימות שבוצעו על ידי מדינות שהיו בהן מערכות אנטי-שמיות. במונח אפרטהייד השתמ-שתי מפני שיש לו הגדרה משפטית

בינלאומית. זה לא אומר שזה צריך להיות אותו סוג אפרטהייד כמו בדרום אפריקה. באופן בסיסי זו מילה שמתארת מערכת של דומי-ננטיות גזעית, או אתנית, או דתית-חוקתית, ושל דיכוי. אני גם קורא לחוקי 'ג'ים קרואו' בדרום האמרי-קאי אפרטהייד. לכן אני חושב שהמונח מתאים לישראל, ושאפ-שר להחיל אותו גם על מקומות אחרים".

למי קראת קורבן

לאורך הספר, ביינרט גם מנסה להוציא את היהודים מעמדת הקר-בן הנצחי. בפרק הראשון, שנקרא "הם ניסו להרוג אותנו, שרדנו, בואו נאכל", הוא מציין שקריאת מגילת אסתר בחג פורים מסתיימת אחרי שהמן הרשע נתלה על עץ. אם היינו ממשיכים לקרוא, הוא כותב, היינו מגלים שהיות שהמלך אחשוורוש לא יכול היה להפוך את הפור של המן – הוא איפשר למרדכי היהודי ולצבאו לצאת ולהרוג את אויבי היהודים. כך, מרדכי ואנשיו טבחו בכ-75 אלף אויבים, וחגגו במשתה יום אחר כך, "כשהם עוד לא יבש".

בחלק אחר בספר, ביינרט מראה איך גם הרצל וגם ז'בוטינסקי התייחסו לציונות כפרויקט קולו-ניאליסטי ואפילו התגאו בכך. במקומות אחרים, הוא מצטט מחקרים שמראים כיצד ככל שיש-ראל הורגת יותר פלסטינים, כך יותר יהודים נופלים קורבן לתק-ריות אנטישמיות. הוא מקפיד לומר שהיהודים לא אשמים באנ-טישמיות שמופנית כלפיהם, אבל טוען שצריך להילחם באנטישמיות בחכמה, וש"לבלבל בין יהדות לבין

כנילאומית. זה לא אומר שזה צריך להיות אותו סוג אפרטהייד כמו בדרום אפריקה. באופן בסיסי זו מילה שמתארת מערכת של דומי-ננטיות גזעית, או אתנית, או דתית-חוקתית, ושל דיכוי. אני גם קורא לחוקי 'ג'ים קרואו' בדרום האמרי-קאי אפרטהייד. לכן אני חושב שהמונח מתאים לישראל, ושאפ-שר להחיל אותו גם על מקומות אחרים".

למה בספר לא קראת לחמאס ארגון טרור, וללוחמיו מחבלים או טרוריסטים?

"בוא נגדיר טרור טרור הוא השימוש באלימות נגד אורחים למטרות פוליטיות. כך אני מבין טרור. אני חושב שמה שחמאס עשה ב-7 באוקטובר לחלוטין מתאים להגדרה הזאת, כן? זו היתה אלימות לא רק כלפי חיילים, אלא גם כלפי אורחים, במעשים של רצח, חטיפה ואלי-מות למען מטרה פוליטית. אז כן, מה שחמאס עשה ב-7 באוקטובר צריך להיות מוגדר כטרור. מה שחמאס עשה בשנות ה-90 עם המחבלים המתאבדים ומה שהוא עשה באינתיפאדה השנייה גם כן תואם להגדרה הזאת. אבל אני חר-שב שהרבה ממה שהממשלה הישראלית והצבא הישראלי עו-שים, וגם ממה שהממשלה האמ-ריקאית עושה, מתאים להגדרה הזאת. ליהודים אמריקאים, וכנ-ראה גם ליהודים ישראלים רבים, קשה להתמודד עם זה. אם אתה מונע סיוע, מים וחשמל מהאוכלוסייה של עזה במשך